

ZITTING VAN : 26 JUN 2013

Tabel nr.: 6787

Bundel : 90/2013

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL DENDERMONDE**BESCHIKKING ZOALS IN KORT GEDING**

A/00314/2013

IN DE ZAAK:

BVBA SANDERS PARTS, ondernemingsnummer 0476.893.570, met zetel te 9310 Meldert, Vossenhofweg 13.

Eisende partij, vertegenwoordigd door meester Geert Bogaert, advocaat te 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe, Neerveldstraat 101-103.

tegen:

NV MAN TRUCK EN BUS, ondernemingsnummer 0420.069.782, met zetel te 1730 Asse (Kobbegem), Brusselsesteenweg 406.

Verwerende partij, vertegenwoordigd door meester Tom Claeys en meester Hanna Baeyens loco meester Tom Heremans advocaat te 1170 Brussel, Terhulpesteenweg 178.

Verleent de Voorzitter der rechtbank zetelende zoals in kortgeding, na beraad, volgende beschikking:

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten.

Gezien de stukken.

A. VOORWERP VAN DE VORDERING

1. De eis ingeleid bij exploit d.d. 25 januari 2013, zoals hernomen en gewijzigd in de conclusie d.d. 18 april 2013 strekt ertoe vast te stellen dat verweerster een inbreuk pleegt op art. 95 Wet Marktpraktijken door eiseres niet op te nemen in het netwerk van erkend hersteller en verdeler van wisselstukken van MAN - voertuigen.

- De staking te bevelen van de weigering tot opname en verweerster te veroordelen om eiseres op te nemen als erkend verdeler van wisselstukken.
- Verweerster te veroordelen om aan eiseres alle onderdelen te leveren aan identieke voorwaarden als de andere leden van het netwerk.
- Dit alles op straffe van een dwangsom van 10.000,00 euro per dag en per inbreuk vanaf de betekening van het tussen te komen bevel.
- Verweerster tot de kosten te veroordelen, zijnde de dagvaardingskosten van 288,51 euro en de rechtsplegingsvergoeding van 1.200,00 euro in toepassing van art. 95WMPC,

Tabel nr.:

B. FEITEN – VOORWERP VAN DE BETWISTING – STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Bundel :

2. Eiseres is een onafhankelijke, niet merk gebonden groothandelaar van wisselstukken voor vrachtwagens en bussen waaronder ook voor MAN vrachtwagens en bussen.

Verweerster is de invoerder in België van vrachtwagens/bussen van het merk MAN alsmede van wisselstukken en heeft een netwerk van verdelers van vrachtwagens/bussen alsmede een netwerk van erkende herstellende, die ook onderhoud verrichten van bussen/vrachtwagens en daarvoor wisselstukken aankopen bij MAN.

3. MAN beschikt volgens eiseres over 2 netwerken, met name een eerste netwerk voor de verkoop van voertuigen en een tweede netwerk voor de volledige naverkoopdienst met inbegrip van de verkoop van wisselstukken.

4. Eiseres stelt dat zij als onafhankelijke verdeler meer en meer moeilijkheden ondervond om zich te bevoorraden in MAN wisselstukken. Op 26 november 2010 heeft zij een eerste maal gevraagd naar de mogelijkheid om "captive wisselstukken" (d.w.z. stukken die de MAN Groep exclusief fabriceert of stukken die beschermd worden door een intellectueel eigendomsrecht waarvan de MAN Groep eigenaar is) rechtstreeks aan te kopen bij verweerster.

5. Bij brief van 9 december 2010 antwoordde verweerster:

*"dat op haar geen enkele wettelijke verplichting rust om welke producten ook te leveren aan derden, zoals **BVBA SANDERS PARTS**, omdat **MAN TRUCK & BUS** heeft gekozen om haar producten te verdelen via een systeem van selectieve distributie dat voldoet aan de Verordening Nr. 461/2010 van 27 mei 2010."*

Eiseres stelt dat in latere briefwisseling MAN ook stelde dat ze van oordeel was dat ze geen "captive stukken" moest leveren omdat **BVBA SANDERS PARTS** geen deel uitmaakt van het selectieve distributienetwerk van MAN. MAN weigerde ook om de prijzen mede te delen die zij aanreken voor wisselstukken die zij verkoopt aan de leden van haar eigen selectief distributiestelsel.

Eiseres stelt dat zij ook vaststelde dat de bevoorrading van gewone MAN-wisselstukken via de leden van het netwerk van MAN Servicepunten van verweerster werd bemoeilijkt door toedoen van MAN.

6. Bij brief van 15 oktober 2012 vroeg eiseres naar de kwalitatieve criteria die worden gehanteerd door MAN voor de toetreding van dit selectief distributienetwerk van officiële dealers van wisselstukken.

Tabel nr.:

Bundel :

Hierop reageerde de raadsman van MAN negatief stellende dat er geen officieel dealernetwerk van wisselstukken bestaat. MAN beschikt enkel over een netwerk (i) van selectieve distributeurs van voertuigen en (ii) een netwerk voor herstellere en verdelere van wisselstukken. Man beschikt niet over een netwerk van alleen maar erkende verdelere van wisselstukken.

7. Daarop volgde de vraag van eiseres om toetreding te vragen tot het selectief netwerk van herstellere en dealers van wisselstukken.

8. Zulks werd geweigerd door verweerster met een schrijven van 17 december 2012 waarin door MAN werd gesteld:

“Er kan slechts een kwalitatief hoogstaande dienst worden verleend aan MAN-klienten wanneer de levering van wisselstukken gepaard gaat met de plaatsing, het onderhoud en de reparatie van een Erkend MAN Servicepartner.”

MAN stelde dat de verkoop van wisselstukken onlosmakelijk verbonden is met het leveren van onderhouds- en reparatiediensten volgens de kwalitatieve standaarden opgelegd door MAN.

Nu BVBA SANDERS PARTS enkel wisselstukken wilde verkopen zonder de volledige dienst naverkoop te verstrekken, weigerde MAN de criteria van toetreding mede te delen.

9. Verweerster stelt dat zij een systeem van selectieve distributie heeft en niet rechtstreeks levert aan derden die geen deel uitmaken van dit exclusief dealernetwerk. Dit systeem voldoet volgens verweerster aan de wetgeving ter zake (nl. Verordening 461/2010 van 27 mei 2010 betreffende de toepassing van artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de motorvoertuigensector)

C. BEOORDELING

C.1. De bevoegdheid

10. Wij zijn territoriaal bevoegd wanneer de aangeklaagde praktijk gevolgen ressorteert in ons rechtsgebied.

De plaats waar de financiële schade wordt geleden mag daarbij niet in aanmerking worden genomen, vermits het voorwerp van de vordering het staking is van de handeling en niet het herstel van de (financiële) gevolgen ervan.

Eiseres vordert de verplichte opname van eiseres in haar netwerk.

Tabel nr.:

De gevolgen van het niet opgenomen zijn in een netwerk van selectieve distributie ondergaat de eiseres op haar vestiging.

Bundel :

We zijn derhalve bevoegd.

C.2. Ten gronde

11. Artikel 2 van de Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 september 2006, verbiedt, naar analogie met artikel 101 van het Verdrag met betrekking tot de werking van de Europese Unie

“§ 1. (...) alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemingsverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op de Belgische betrokken markt of op een wezenlijk deel ervan merkbaar wordt verhinderd, beperkt of vervalst en met name die welke bestaan in :
1° het rechtstreeks of zijdelings bepalen van de aan- of verkoopprijzen of van andere contractuele voorwaarden;
2° het beperken of controleren van de productie, de afzet, de technische ontwikkeling of de investeringen;
3° het verdelen van de markten of van de voorzieningsbronnen;
4° het ten opzichte van handelspartners toepassen van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hen daarmee nadeel berokkenend bij de mededinging;”

12. Verticale overeenkomsten die aan marktverdeling doen zijn aldus verboden, tenzij ze van een vrijstelling kunnen genieten. De Europese Commissie heeft specifiek voor de automobielsector een groepsvrijstelling uitgevaardigd door Verordening 461/2010 van 27 mei 2010 betreffende de toepassing van artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de motorvoertuigensector.

13. De groepsvrijstelling voor de motorvoertuigensector staat naast de algemene groepsvrijstelling vastgelegd in de Verordening van de Commissie 330/2010 van 20 april 2010, betreffende de toepassing van artikel 101 lid 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen.

14. De groepsvrijstellingen gelden in de Belgische context gelet op de regel van de overeenstemming bij de toepassing van artikel 101 EU en het nationale mededingingsrecht (artikel 2 WBEM) Het Belgische mededingingsrecht kan geen praktijk verbieden die door het Europees mededingingsrecht niet verboden is.

Tabel nr.:

Bundel :

15. Artikel 4 van de groepsvrijstelling inzake motorvoertuigen (verordening van de Commissie 461/2010) bepaalt:

“Overeenkomstig artikel 101, lid 3, van het Verdrag en onverminderd deze verordening, is artikel 101, lid 1, van het Verdrag niet van toepassing ten aanzien van verticale overeenkomsten betreffende de voorwaarden waaronder de partijen reserveonderdelen voor motorvoertuigen kunnen kopen, verkopen of wederverkopen of herstellings- en onderhoudsdiensten voor motorvoertuigen kunnen verrichten die voldoen aan de vrijstellingsvoorwaarden op grond van Verordening (EU) nr. 330/2010, en die geen van de in artikel 5 van de onderhavige verordening genoemde hardcore bepalingen bevatten.”

16. Verweerster voert aan dat zij geen inbreuk pleegt op de hardcore-beperkingen uit art. 5 van de verordening 461/2010.

Eiseres wijst er op dat dit nooit aangevoerd werd, of er al dan niet hardcore beperkingen zijn opgenomen in de overeenkomst is volgens eiseres irrelevant voor huidige discussie.

17. Het is volgens eiseres niet noodzakelijk om ook hersteller te zijn teneinde verkoper en verdeler van wisselstukken te kunnen zijn. Beide hoedanigheden hebben elk hun eigenheid en hun specifieke kennisvereiste. Volgens eiseres is de voorwaarde voor het statuut van erkend verdeler, dat men ook een erkend hersteller moet zijn, niet “onmisbaar voor het bereiken van het doel”.

18. Vaststaat dat door de toegang tot het netwerk te beperken tot leden die zowel herstel doen van wisselstukken als de verdeling ervan, MAN een wezenlijk deel van de mededinging uitschakelt wat de concurrentie op de herstelmarkt beperkt. De toegang tot het netwerk op deze wijze beperken, beperkt het aantal deelnemers aan het netwerk en biedt uiteindelijk aan de eindconsument minder keuzemogelijkheden.

19. Centraal staat dus de vraag of de toegang tot het netwerk van verkoop en herstel van wisselstukken afhankelijk kan gesteld worden van de verplichting voertuigen te herstellen. Is deze verplichting objectief en verantwoord door de aard van het product (reserveonderdelen)?

De Commissie stelde zoals blijkt uit de antwoorden op bijkomende vragen welke de Commissie ontving inzake de toepassing van verordening Nr. 1400/2002.(vraag16)
(http://ec.europa.eu/competition/sectors/motor_vehicles/legislation/faq_nl.pdf)

ZITTING VAN : 26 JUN 2013

Tabel nr.:

“Mag een leverancier weigeren toestemming te verlenen aan distributeurs van de reserveonderdelen die daarnaast geen voertuigen repareren?”

Bundel :

Over het algemeen niet... De vraag dringt zich op of een verplichting om voertuigen te repareren binnen het netwerk van de fabrikant een geldige kwaliteitseis is voor een distributeur van de reserveonderdelen. Om hierop een antwoord te kunnen geven, moet worden nagegaan of deze eis (om ook een erkende hersteller van voertuigen te zijn) objectief is en voortvloeit uit de aard van het product (reserveonderdelen). De aard van een reserveonderdeel vereist geenszins dat het uitsluitend wordt verkocht door bedrijven die tevens erkende herstellende zijn van voertuigen van het betrokken merk en een dergelijke verplichting komt dan ook neer op eis die niet kan worden vrijgesteld uit hoofde van een verordening in de context van een kwalitatief selectief distributiesysteem.”

Het feit dat deze vraag in de versie van 27 augustus 2012 niet voorkomt betekent niet dat deze vraag niet meer relevant zou zijn.

20. De weigering door de invoerder/fabrikant - zoals MAN - van de toegang tot het netwerk (van erkende herstellende en verkopers) van een kandidaat die enkel wisselstukken verdeelt, om de redenen dat hij geen hersteller is strookt niet met een kwalitatief selectief distributiesysteem .

Diegene welke enkel verkoopt doch niet herstelt kan evengoed reserveonderdelen op de markt brengen op een wijze dat de eindconsument op kwaliteit bij de herstelling kan rekenen.

21. De verweerster stelt dat het bewijs niet is geleverd dat de leverancier de 30 % drempel zal overschrijden. Het merkspecifieke karakter van de herstelmarkt wordt doorgaans aanvaard (Bekendmaking van de Commissie Aanvullende richtsnoeren betreffende verticale beperkingen in overeenkomsten voor de verkoop en herstelling van motorvoertuigen en voor de distributie van reserveonderdelen voor motorvoertuigen

(2010/C 138/05). Zie nr. 15 *Gezien het doorgaans merkspecifieke karakter van de markten voor herstellings- en onderhoudsdiensten en voor de distributie van reserveonderdelen, is de concurrentie op deze markten inherent minder scherp dan op de markt voor de verkoop van nieuwe motorvoertuigen)*

Aangenomen mag worden dat een Fabrikant – Leverancier zoals Man op de merkspecifieke herstelmarkt de 30 % drempel overschrijdt.

22. Man merkt nog op zich te kunnen beroepen op een individuele vrijstelling zoals in artikel 2 § 3 BMW en 101 lid 3 EU is bedoeld.

Een van de voorwaarden om zich hierop te kunnen beroepen is niet vervuld; namelijk dat beperkingen opgelegd worden welke voor het bereiken van de doelstellingen in voornoemde artikels niet onmisbaar zijn.

Wij zijn van oordeel dat een om kwaliteitsvolle herstelmarkt en verkoopmarkt van onderdelen te verzekeren in het voordeel van de consument, de eis dat men ook hersteller moet zijn om onderdelen Man te mogen verkopen niet noodzakelijk is om deze doelstelling te bereiken.

ZITTING VAN : 26 JUN 2013

Tabel nr.:

Bundel :

23. Uiterst ondergeschikt merkt MAN nog op dat de gevraagde maatregelen niet precies en veel te ruim zijn.

MAN wijst erop dat een opname ook verplichtingen inhoudt. MAN vraagt dat aan het eventuele stakingsbevel wordt toegevoegd *“voor zover BVBA SANDERS PARTS voldoet aan alle criteria van het selectief distributiestelsel van MAN behoudens deze die alleen betrekking hebben op het uitvoeren van onderhouds- en herstellingsdiensten, en dat BVBA SANDERS PARTS alle betaalverrichtingen aan MAN Truck & Bus stipt uitvoert.”*

Deze opmerking lijkt ons terecht. Eiseres klaagt een voorwaarde aan om toegelaten te worden tot het netwerk, doch uiteraard moet eiseres de andere voorwaarden wel naleven.

24. Ook een termijn van drie maanden alvorens dwangsommen beginnen te lopen lijkt ons redelijk.

25. We zijn van oordeel dat geen maximumbedrag aan de dwangsommen moeten worden gekoppeld.

Voor het opstellen van alle akten van rechtspleging werd de Wet van 15 juni 1935 toegepast.

OM DEZE REDENEN, WIJ;

Guido De Croock, Voorzitter der rechtbank van koophandel te Dendermonde, bijgestaan door Nancy Verschelden, afgevaardigd griffier bij M.B. dd. 17 december 2012, rechtsprekend zoals in kortgeding, uitspraak doende in openbare terechtzitting, rechtdoende op tegenspraak.

Verklaren de vordering ontvankelijk en gegrond zoals hierna.

Stellen vast dat verweerster een inbreuk pleegt op art. 95 Wet Marktpraktijken door eiseres niet op te nemen in het netwerk van Erkend hersteller en verdeler van wisselstukken van MAN – voertuigen enkel en alleen omdat eiseres geen herstellingen doet.

Bevelen de opname van verweerster in het voormeld netwerk voor zover Sanders Parts voldoet aan alle criteria van het selectief distributiestelsel van MAN behoudens deze die alleen betrekking hebben op het uitvoeren van onderhouds- en herstellingsdiensten, en dat **BVBA SANDERS PARTS** alle betaalverrichtingen aan MAN Truck & Bus stipt uitvoert.

Veroordelen verweerster eens **BVBA SANDERS PARTS** is opgenomen om aan eiseres alle onderdelen te leveren aan identieke voorwaarden als de andere leden van het netwerk.

ZITTING VAN : 26 JUN 2013

Tabel nr.:

Bundel :

Dit alles op straffe van een dwangsom van 10.000,00 euro per dag en per inbreuk vanaf de 90ste dag na de betekening van deze beschikking.

Bevelen aan de griffier kopij van deze beschikking over te maken aan de Minister van Economische zaken.

Bevelen tevens de mededeling overeenkomstig art. 74 mededingingswet.

Veroordelen verweerster tot de kosten van het geding en begroot deze op 288,51 euro dagvaardingskosten en 1.320,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

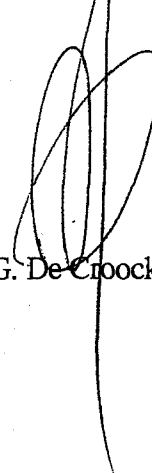
Aldus gedaan en uitgesproken te Dendermonde, de **26 juni 2013**.

De afgevaardigd griffier

N. Verschelden

De Voorzitter

G. De Croock